

ծովային պարիսպներուն հետ որ ըստ Թովմա Արծրունւոյ գերմարդկային հրաշքներ էին ճարտարագետ Մանուէլի ձեռքով իրագործուած : Արդեօք Հայաստանի, մասնաւորապէս Վասպուրականի մէջ համբաւ ու հռչակ ունեցող Մանուէլը չէ՞ Բուսմանիոյ Արձէշի աւանդութեան պատմած Մանօյը, Ժամանակագրական դէպքերը և աւանդութեան պատմութեան իմաստութիւնները այնչափ համոզիչ են որ ես կ'ուզեմ հաւատալ թէ Վասպուրականցի հրաշագործ Մանուէլն է քանի մը դար յետոյ Բուսմանիոյ Ժողովուրդի բերին մէջ Մանօյի փոխուած : Այս մասին քնննութիւնը յառաջ տանիլ և աւելի լուսարանել կը լծողում մասնագէտներուն :

ԱՆԷՔԱՆՈՒԹԱՅԻՆ

1911, Յուլիս

Թ. ԹՈՐԱՄԱՆԵԱՆ

ՀԱՅ ԷԶԵՐ

Հետեւեալ տաղը, իր լեզուի բարբառուութեանց եւ ձեռի միամտութեանց մէջ, զմայլելի կտոր մըն է՝ անկեղծ, բնական, կենդանի ներշնչմամբ, կարծես միջնադարեան գոթական նկար մը՝ հողիով լեցուն :

ՏԱՂ Ի ԱՆԻ ԱՍԱ

Դու ի խաչի, այ որդեակ, կա՛քեւեռեալ,
Եւ իմ սրտիկս է խոցոտեալ.
Փոխանակ քո, այ որդեակ, լիցիմ մոռեալ.
Զի է յանցանքդ, որդեակ Յիսուս :

Ասէ որդին.

Ի չարչարանս, այ մայրիկ, կամաւ եկի
Ջախելոյ զգուխ (1) իմոյն խակի,
Վասըն՝ չսիրոյ, այ մայրիկ, մարդկան սղգի.
Մի լար վասն իմ, ո՞վ (2) սրբուհի :

Ասէ մայրն.

Թաղի (3) պըճեալ, այ որդեակ, ինձ ծանուցար,
Զի արդ փըջք պըսկեցար.

(1) Ձեռ. Զգուխ : (2) Ձեռ. Օ՞վ : (3) Ձեռ. Թաղի :

Յընծութիւն իմ՝ այ որդեակ, Էր տըրտմեցար.
Զի է յանցանքդ (4), Յիսուս որդեակ :

Ասէ որդին (2)

Յուսկին ցաւոցս, այ մայրիկ, խորովեալ եմ,
Եւ ի ջընդոյս նըւաղեալ (3) եմ.

Զաթ մի ջուր բեր, այ մայրիկ, ծարաւեալ եմ.
Մի լար (4), մայր իմ, ո՞վ սրբուհի (5) :

Ասէ մայրն.

Զբեղ յաւիտեան (6), այ որդի, ես գիտէի՝

Ըստ ասելոյն Գաբրիէլի.

Իսկ դու արդէն, այ որդեակ, երեսնամի (7).

Զի է յանցանքդ, Յիսուս որդեակ :

Ասէ որդին (8).

Սակըս մահու, այ մայրիկ, սիրտըս խարտի (9).

Ձայն քո լըւեալ ցաւս իմ բարդի (10).

Զարծիւն Յոհան, այ մայրիկ, առ բեղ որդի.

Մի լար, մայր իմ, ո՞վ սրբուհի.

Ըմբերելոյ ո՞չ ունիմ կար.

Իսկ դու լըւեան, ո՞վ սրբուհի (11) :

Ս. Ղազարոս Ձեռ. Թիւ 730 Տաղարան .

Վ Բ Ի Պ Ա Կ

Անանիոսի նախորդ թիւին մէջ (7-8), հետեւեալ վերպայնները սպորդած են.

Էջ 169, բ. սիւնակ, տող 27, թէեւ, պէտք է ըլլայ՝ բէ : Էջ 192, ա. սիւնակ տող 18, կամ չէ, պէտք է ըլլայ՝ կամ բէ : Էջ 192, բ. սիւնակ, տող 29, ընտրութեան շահուն, պէտք է ըլլայ՝ ընտրութեան պահուն :

(1) Ձեռ. Անցանք : (2) Ձեռ. Կը պակսի : (3) Ձեռ. Նըվաղեալ : (4) Ձեռ. Լայր : (5) Ձեռ. Օ՞վ սրբուհի : (6) Ձեռ. Աւետան : (7) Ըսել կ'ուզէ՝ քեզ անմահ կը կարծէի, մինչ ահա երեսնամեայ ես կը մոռնիս արդէն : (8) Ձեռ. կը պակսի : (9) Ձեռ. Թարդի : (10) Ձեռ. Բարբի : (11) Ձեռ. սրբուհի :